

	Центрально-український державний університет імені Володимира Винниченка	Силабус навчальної дисципліни			
		Назва дисципліни: Асистування в системі інклюзивної освіти			
		Статус дисципліни <i>нормативна</i>			
Галузь знань		01 Освіта/ педагогіка			
Спеціальність		016.02 Спеціальна освіта. Олігофренопедагогіка			
Освітня програма		Спеціальна освіта (Олігофренопедагогіка і логопедія)			
Рівень вищої освіти		перший (бакалаврський) рівень вищої освіти			
Форма навчання		Денна			
Курс		4			
Семестр		8-й			
Обсяг дисципліни		Кредити	3	Години	90
		Лекційні			18
		Практичні/семінарські			18
		Лабораторні			<i>Не передбачено</i>
		Самостійна робота			54
Семестровий контроль		Залік			
Викладач		Нагорна О.В., кандидат педагогічних наук, ст.викладач кафедри спеціальної освіти.			
Контактна інформація		o.v.nahorna@cuspu.edu.ua			
Кафедра		Спеціальної освіти			
Факультет		Освітніх наук та мистецтв			
Предмет навчання (Що буде вивчатися)		Курс «Асистування в системі інклюзивної освіти» дозволить систематизувати знання щодо чинної нормативної бази що стосується інклюзивної освіти та кваліфікаційних вимог асистента вчителя; сформувати комплексне уявлення про особливості процесу інклюзивного навчання та ролі в ньому асистента вчителя.			
Мета (Чому це цікаво/потрібно вивчати)		Мета викладання дисципліни «Асистування в системі інклюзивної освіти» є надання базових знань студентам з питань інклюзивного навчання, застосування різноманітних навчальних стратегій, пов'язаних з конкретними особливостями учнів, ролі та місця асистента вчителя під час роботи з учнями з особливими потребами.			
Компетентності		Інтегральна: Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти			

	<i>Загальні</i> ЗК-3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК-4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК-7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. <i>Спеціальні:</i> СК-1. Усвідомлення сучасних концепцій і теорій функціонування, обмеження життєдіяльності, розвитку, навчання, виховання і соціалізації осіб з особливими освітніми потребами. СК-2. Здатність до аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду становлення і розвитку спеціальної та інклюзивної освіти. СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності. СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення (інтелекту, мовлення, слуху, зору, опорно-рухових функцій тощо), актуального стану та потенційних можливостей осіб із особливими освітніми потребами. СК-5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології у роботі з дітьми, підлітками, дорослими з особливими освітніми потребами, доцільно обирати методичне й інформаційно-комп'ютерне забезпечення. СК-6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний корекційно-педагогічний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами, в тому числі з інвалідністю в різних типах закладів. СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища. СК-8. Готовність до діагностико-консультативної діяльності. СК-9. Здатність застосовувати теоретичні, емпіричні методи психолого-педагогічного дослідження, статистичні методи обробки отриманої інформації, визначати достовірність результатів дослідження.
Програмні результати (Чому можна навчитися)	РН1. Знати сучасні теоретичні основи спеціальної освіти відповідно до спеціалізації, застосовувати методи теоретичного та експериментального дослідження у професійній діяльності, релевантні статистичні методи обробки отриманої інформації, узагальнювати результати дослідження.

	РН2. Здійснювати пошук, аналіз і синтез інформації з різних джерел для розв’язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти. РН3. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності у контексті професійних завдань. РН4. Застосовувати для розв’язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично оцінювати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо створення найоптимальніших умов для здобуття освіти. РН5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації освітньо-корекційного процесу в різних типах закладів. РН6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з особливими освітніми потребами з врахуванням їхніх вікових та індивідуально-типологічних відмінностей. РН8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність. РН10. Здійснювати спостереження за дітьми з психофізичними порушеннями (інтелекту, мовлення, зору, слуху, опорно-рухових функцій тощо), реалізовувати корекційно-педагогічну роботу з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей. РН12. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дитини з особливими освітніми потребами. РН14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з особливими освітніми потребами в умовах інклюзії у ролі вчителя-дефектолога, асистента вихователя закладу дошкільної освіти, асистента вчителя закладу загальної середньої освіти тощо.
Зміст дисципліни	МОДУЛЬ 1. Провідні положення інклюзивної освіти Тема 1. Інклюзивна освіта та її забезпечення у навчальному закладі. Основні положення інклюзивної освіти. Тема 2. Сучасні тенденції функціонування закладів освіти інклюзивного типу в Україні та зарубіжних країнах. Тема 3. Кадровий ресурс закладу інклюзивного типу. Індивідуальна програма розвитку дитини з ООП. Тема 4. Зарахування дітей з особливими освітніми потребами в загальноосвітній навчальний заклад.

	Особливості організації навчання в інклюзивному навчальному закладі. МОДУЛЬ 2. Практичні аспекти інклюзивної освіти. Тема 5. Посада асистента вчителя в закладі освіти з інклюзивним навчанням. Тема 6. Роль асистента вчителя в діяльності команди психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми процесами. Тема 7. Планування роботи асистента вчителя і вихователя, оптимізація діяльності, ведення документації. Тема 8. Сутність процесів адаптації та модифікації для вдосконалення процесу освіти учнів з особливими освітніми процесами.
Критерії оцінювання роботи студентів	<i>Критерії оцінювання навчальних досягнень студента під час вивчення дисципліни:</i> Розподіл балів, що присвоюються студентам з навчальної дисципліни, є сумою балів поточного контролю за виконання практичних завдань та самостійної роботи (85 б.) +Індивідуальне творче завдання (15 б). <i>Рівень оволодіння студентами системою знань, умінь та навичок по темі кожного семінарського заняття оцінюється за 5-бальною системою.</i> <i>Оцінювання здійснюється на семінарських заняттях. де сума балів розраховується за формулою відповідно до робочої програми. Впродовж семестру за виконання завдань та підсумковий контроль студент отримує максимально – 100 балів.</i>
Політика курсу	<i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. При використанні чужих ідей і тверджень у власних роботах обов'язково посилаються на використані джерела інформації. Під час оцінювання результатів навчання не користуються недозволеними засобами, самостійно виконують навчальні завдання, завдання поточного та підсумкового контролю результатів навчання. <i>Відвідування занять та поточний контроль.</i> Зараховуються бали, набрані при поточному опитуванні, самостійній роботі та бали підсумкового контролю. Якщо студент відсутній з поважної причини, він/вона презентують виконані завдання під час самостійної підготовки або під час консультації викладача.
Інформаційне забезпечення	1. Аксіологічні засади сучасної системи освіти України : навчально-методичний посібник / О.О.Базалук, О.П.Кравченко, Л.М.Харченко. Переяслав-Хмельницький (Київ.обл.) : «Видавництво КСВ», 2019. 87 с. 2. Бех І. Д. Позашкільне середовище як виховна система / І. Д. Бех // Матеріали І Міжнародного симпозіуму психологів позашкільних навчальних закладів [“Психолого-педагогічний супровід освітнього процесу в

- позашкільних навчальних закладах”], (Київ, 1-3 березня 2012). – К., 2012. – С.11-15.
3. Биковська О. В. Позашкільна освіта : теоретико-методичні основи: монографія / О. В. Биковська. – К. : ІВЦ АЛКОН, 2008. – 336 с.
 4. Биковська О. В. Сучасні положення теорії та методики позашкільної освіти / О. В. Биковська // Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія № 5. Педагогічні науки : реалії та перспективи. – Випуск 24 : збірник наукових праць / за наук. ред. О. В. Биковської. – К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. – С. 3-8.
 5. Дорожня карта стратегічного розвитку позашкільної освіти України на 2019-2023 рр.// Стратегія розвитку позашкільної освіти / за ред. проф. О. В.Биковської. – К. : ІВЦ АЛКОН, 2018. С.76-84
 6. Закон України «Про загальну середню освіту». Режим доступу <https://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/651-14>
 7. Закон України «Про позашкільну освіту». Режим доступу <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1841-14>
 8. Ковбасенко Л. І. Організаційно-педагогічні основи діяльності сучасного позашкільного навчального закладу: методичний посібник / Л.І.Ковбасенко. – К., 2000. – 53 с
 9. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: Монографія. – К.: ДП "Інформ.-аналіт. агенство", 2012. – 200 с.
 10. Литовченко О. В. Виховання соціально компетентної особистості в позашкільному навчальному закладі / О. Литовченко // Шлях освіти. – К. : Педагогічна преса. – 2009. – №4. – С. 28-31.
 11. Методичні рекомендації щодо реалізації ключової реформи Міністерства освіти і науки України «Нова українська школа» в позашкільлі <https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2015/01/mrrkr.pdf>
 12. Наумчук, І. А. Розвиток професійної культури керівника позашкільного навчального закладу в системі післядипломної педагогічної освіти [Текст]: автореф. дис. ... канд. пед. наук : спец. 13.00.04 "Теорія і методика проф. освіти (011 - Освітні, педагогічні науки)" / І. А. Наумчук; НАПН України, Державний вищий навчальний заклад "Університет менеджменту освіти" ; [науковий керівник В. І. Маслов]. – Київ, 2019. – 19 с.
 13. Оптимізація виховного потенціалу позашкільного навчального закладу: колективна монографія / [Вербицький В.В., Литовченко О.В., Ковбасенко Л.І. та ін.]; за ред. О.В. Литовченко. — К. : Педагогічна думка , 2012.
 14. Позашкільна освіта : стратегія, інновації, практика:– Суми, 2009. – 328 с.
 15. Позашкільна освіта в Україні : навч. посібник / за ред. О. В. Биковської. – К. : ІВЦ АЛКОН, 2006. – 224 с.
 16. Пустовіт Г. П. Позашкільна освіта і виховання : теоретико-дидактичний

аспект : Монографія / Г. П. Пустовіт. Книга 1. – Миколаїв : Видавництво МДУ ім. В. О. Сухомлинського, 2010. – 379 с.

17. Пустовіт Г. П. Теоретичні засади і методичні підходи щодо формування творчої особистості в позашкільних навчальних закладах //Теоретико-методичні основи творчої особистості в умовах позашкільних навчальних закладів : зб. мат. наук.-практ. конф. – К., 2006. – С. 38-69.

18. Радул В.В., Кравцов В.О. Методологічні основи професійного становлення особистості вчителя. – Навчальний посібник. – Кіровоград, ФО-П Александрова М.В., 2011 – 264 с. (Гриф «Рекомендовано МОН України»).

19. Радул В.В., Кравцов В.О., Михайліченко М.В. Основи професійного становлення особистості сучасного вчителя: Навчальний посібник. – Кіровоград, «ІМЕКС-ЛТД», 2007 (Гриф «Рекомендовано МОН України»).

20. Соціально-педагогічні основи розвитку особистості в сучасних умовах комунікації: досвід, проблеми, перспективи; за заг. ред. О. А. Удалової, Г. В. Буянової, Н. І. Шевчук. – К., 2017. – 201 с.

21. Сущенко Т. І. Основи позашкільної педагогіки : Посібник для класних керівників, педагогів позашкільних закладів / Т. І. Сущенко. – Мінськ : Бел. навука, 2000. – 221 с.

Допоміжна:

22. Букач М.М. Вплив мистецтва на формування педагогічної культури вчителя// Шкільний світ. – 2000. – №2. – С. 3-4.

23. Бутенко Н.Ю. Комунікативні процеси у навчанні Підручник. – К., 2004. – 383с.

24. Бутенко Н.Ю., Приходько А.М., Федоренко Н.І. Комунікативні процеси у навчанні: Навч.-метод. посібник. – К., 2004. – 334 с.

25. Великий тлумачний словник сучасної української мови / Уклад. і голов. ред. В.Т.Бусел. – К.; Ірпінь: ВТФ “Перун”, 2001. – 1440 с..

26. Вітвицька С.С. Теоретичні і методичні засади педагогічної підготовки магістрів в умовах ступеневої освіти: автореф. на здобуття наукового ступеня докт. пед. наук: спец. 13.00.04 «теорія і методика професійної освіти» / Вітвицька С.С. – Житомир, 2011. – 44.с

27. Волкова Н.П. Професійно-педагогічна комунікація: Навч. посібник. – К., 2006. – 276 с.

28. Волянчук Н.Ю. Психологічні засади професійного становлення тренеравикладача: Автореф. дис... д-ра психол. наук: 19.00.01 / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. – К., 2006. – 34 с.

29. Галецька І.І. Дослідження самоефективності в психології здоров'я //Вісник Харківського ун-ту. – № 550, Ч. 2., Серія: психологія. – Харків: ХНУ. – 2002. – С. 41 – 43

30. Гриньова В.М. Формування педагогічної культури майбутнього вчителя.– Харків: Основа, 1998.- 300с.

31. Зубкова І.Ю. Динаміка Я-образу вчителя–професіонала: Автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.07 / Інститут педагогіки і психології професійної освіти АПН України. – К., 2001. – 20 с.
32. Зязюн І.А., Сагач Г.М. Краса педагогічної дії. — К.: АПН України, 1997. — 302 с.
33. Козій М.Б. Громадянськість – проблема актуальна та соціально-цінна: Навч.-метод. посібник. – К.: Видавництво НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2004. – 276 с.
34. Корніяк О. М. Психологія комунікативної культури школяра: Монографія. – К.: Міленіум, 2006. – 336 с.
35. Костюк Г.С. Навчально-виховний процес і психологічний розвиток особистості / Г.С.Костюк / Під ред. Л.М. Проколієнко. – К.: Радянська школа, 1989. – 608 с.
36. Лозова В.І. Формування педагогічної компетентності викладачів вищих навчальних закладів // Педагогічна підготовка викладачів вищих навчальних закладів: Матеріали міжвуз. наук.-практ. конфер. – Харків: ОВС, 2002. – С. 3-8.
37. Максименко С.Д. Генеза здійснення особистості. – К.: ТОВ "КММ", 2006. – 240 с.
38. Максименко С.Д., Щербан Т.Д. Професійне становлення молодого вчителя: Навч. посіб. для студ. пед. вузів. – Ужгород: Закарпаття, 1998.– 105 с.
39. Могильний А.П. Культура і особистість:(Монографія).– Київ.:Вища шк., 2002.–303с.
40. Ноздріна О. Ціннісні орієнтації особистості: шляхи та способи їх формування в умовах трансформації суспільства. Методологічний семінар АПН України 12.11.1998.- С.228-234
41. Педагогічна соціологія / В.Болгаріна та ін. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 144 с.
42. Пометун О. Формування громадянської компетентності: погляд з позиції сучасної педагогічної науки // Вісник програм шкільних обмінів. – 2005. – №23.
43. Похресник А. Структура соціокультурних орієнтацій студентської молоді: до методології визначення//Вища освіта України.- 2001.- №2.–С.107.
44. Професійно-педагогічна компетентність викладача вищого навчального закладу: навчальний посібник / за ред. І.Л. Холковської. – Вінниця: ТОВ «Нілан ЛТД», 2017. – 144 с.
45. Радул В.В. Діагностика особистості майбутнього вчителя: Монографія. — К.: Вища школа. — 1995. — 150с.
46. Радул В.В. Педагогічна культура та соціальна зрілість вчителя: Навчальний посібник. — Кіровоград, 2000. — 36 с.
47. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч. посібник. – К., 2004. – 335 с.
48. Синиця І.О. Педагогічний такт і майстерність учителя. – К., 1981. – 319 –

Матеріально- технічне забезпечення	Аудиторія теоретичного навчання, лабораторне обладнання, проєктор, ноутбук, смартфон, наукова література, презентаційні матеріали
---------------------------------------	---